

Een Eburonenstater in Sint-Truiden

Het is de droom van veel metaaldetectoristen om ooit een gouden Keltische *stater* te vinden. Gouden staters zijn de meest waardevolle munten die vanaf de derde eeuw voor Christus tot aan de verovering van onze streken door de Romeinen geslagen werden door de Keltische of Gallische stammen die hier toen woonden. Naast gouden munten sloegen de Kelten ook zilveren en bronzen munten.

Het standaardwerk over de Keltische muntslag in het gebied dat later België zou worden is van de hand van professor Simonne Scheers, *La Gaule Belgique. Traité de numismatique Celtique*. Het boek telt 986 bladzijden en honderden illustraties. Het werd in 1983 uitgegeven bij drukkerij Peeters in Leuven, en is daar nog steeds verkrijgbaar. Een ander boek over gouden munten uit de Keltische periode in ons land is *Late iron age gold hoards from the low countries and the caesarian conquest of Northern Gaul*, uitgegeven door N. Roymans, Guido Creemers en Simonne Scheers, waarin acht schatvondsten in België en Nederland besproken worden. Anders dan *La Gaule Belgique* bevat dit boek talrijke kleurenillustraties. Liefhebbers kunnen onder meer bij bol.com terecht voor een exemplaar.

Volgens professor Scheers werden er slechts gedurende een erg korte periode gouden Eburonenstaters geslagen, met name in 54 en 53 voor Christus, in de periode waarin de Keltische stam van de Eburonen het hoofd trachtte te bieden aan de Romeinse veroveraars onder leiding van Julius Caesar.

Kenmerkend voor de Eburonenstaters is dat zij schotelvormig zijn. De afbeelding op de holle zijde stelt een paard voor dat naar links galoppeert. Onder de buik van het paard staat een dubbele cirkel met daaronder een viertal kleinere cirkeltjes. Boven de rug van het paard hangen drie bollen in de lucht en voor de kop van het dier is ook een dubbele cirkel te zien. Op de bolle zijde staat een zogenaamde *triskeles*, die bestaat uit een dubbele cirkel in het midden met daarrond drie halfronde dikke lijnen. Aan dit symbool worden in de literatuur verschillende betekenissen toegekend. Rechts van de *triskeles* staan zeven bolletjes, onder de *triskeles* staat een kruisje of vierhoekig sterretje met links daarvan nog twee bolletjes. Boven de *triskeles* tenslotte is meestal een gehoekte lijn te zien.

In april 2018 werd in Sint-Truiden een stater van dit type gevonden. Hij weegt 5,60 gram en heeft een diameter van 17 mm. Keltische staters wegen over het algemeen iets meer,



maar voor een Eburonenstater, waarvan de tot nu toe gekende exemplaren 5,10 tot 5,80 gram wegen, is dit een behoorlijk exemplaar.

Zoals dat bij veel handgeslagen munten het geval is, zijn de afbeeldingen op de beide zijden niet goed gecentreerd. Op dit exemplaar ontbreken op de holle zijde de kleine cirkeltjes onder de buik van het paard. De kop van het paard reikt tot aan de rand van de munt, en de dubbele cirkel die we voor de kop zouden mogen verwachten staat niet op deze munt. Op de bolle zijde vult de triskeles bijna het hele veld. De randafbeeldingen zijn grotendeels weggefallen.

**Mario Raeymaekers en
Rombout Nijssen**